

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZALLÁS:

Belső farkasutca 78. sz. alatt gr. BÄNFFI ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délen.
 Ára évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bányegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.
 A nyilatkoztató cikkek sora után 15 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvar, máj. 5.

(D) A lengyel kérdésben minél élénkebben foglalkozik a közfigyelem két kérdés körül, u. m. mit fog válaszolni Oroszország a nagyhatalmak jegyzékeire, és csatlakozni fog-e Ausztria továbbra is a nyugati hatalmak politikájához?

Az első kérdésre nézve oly hozzászólások vannak, miképp az orosz nem fog éppen most kihívó politikát követni, midőn birodalmában a kedélyek lázongása nagy és a lázongás naponta nő; azt hiszik, hogy Oroszország ki fog térni a kategorikusabb felelet elől, s általános eszmék formulázásánál marad, melyekben a lengyelek megnyugtatója iránti hajlandósága ki lesz fejezve, s ígéreteiben hivatkozni fog az európai nagyhatalmaknak népeik irányában eljárására, a mely hivatkozásra nézve az idő soha sem lehetett kedvezőbb, mint mostan, midőn mindenik európai nagyhatalom Angliát kivéve, szakítani kíván népeinek törvényi jogaival, s újabb, a hatalomból kifolyó korlátjait kívánja felállítani a nép részére teljes szerinti engedélyezett jogosultságoknak.

Hogy e helyzetben a törvényes községek és szerződések megtartására egyedül a legabszolút Oroszország kényszerítenek, ez a következtetés szabályaival nem nagyon egyezik; és így valóban az orosz diplomatiának sok kibúvó ajtót engednek az európai népek és nagyhatalmak közötti constellatiók.

E helyzetben önként merül fel a másik kérdés: mit fog eszelekedni Ausztria, ha a nyugati hatalmak és Oroszország közt a kérdés inkább élére lesz egykor állítva?

A francia inspirált lapok e részben homlokegyenest ellenkező feltevésekkel vannak, s míg a „Journal des Debats” azt hiszi, hogy Ausztria és Oroszország közt igen szíves viszony kezd kifejlenni, addig a „Constitutionnel” azon biztos reménnyel táplálkozik, hogy Ausztria nem fog elpártolni a nyugati hatalmak politikájától.

Ezen két oldal és ellenkező feltevés azt gyaníttatja velünk, hogy Ausztria magatartása még nincs véglegesen elhatározva, s a kérdés természetének és irányának fejlődésétől van feltételezve.

Valóban Ausztriának igen nehéz is volna végleges ígéretet bocsátkozni. Ő közép állam Oroszország és a nyugati hatalmak közt, és ha hatalmának teljében állana, döntőleg közvetítő szerepre volna hivatva, s valószínűleg mostan is e közvetítő álláspontot fogja a lehetőség megtagadni, miután helyzeténél fogva teljesen semleges nem maradhat.

Határozottabban csatlakozni egyik vagy másik félhez annál bajosabb, mert a magasabb politikában nem mindig az elvek, hanem sokkal inkább a trónok fentartásának érdekei döntenek.

Szövetkezni az oroszokkal, nagyon kényes volna; ez szembe uszás volna az európai népek és nagyhatalmak közvéleményével, s e szövetkezésnek erőt csak Poroszország hasonló elhatározott csatlakozása adhatna. Így hármas szövetség pedig felujlása volna a régi szent szövetségnek, melyet a világ közvéleménye már régóta ellített.

Ámde Poroszország szilárd csatlakozásában éppen nem bizhatunk Ausztria. Mindenki tudja, hogy a mostani reactionarius porosz politika csak is az uralkodó és ministere Bismark egyéniségében leli minden biztosítékát, s az összes porosz nemzet élénk harczban áll ezen politika ellen. Bármint hatalmas egy uralkodó és hadserge, mindamellett ő csak békés időben daczolhat népének közvéleményével, de a hadviselés erejét és biztonságát csak is népe lelkesedéséből meritheti.

Valószínű tehát, hogy a nyugati hatalmak és Oroszország közti élesebb összeköttetés esetében Poroszország egész politikáját megváltoztatja.

Már is beszélnek a király lemondási szándokáról, s arról, hogy az angol befolyás alatt inkább álló trónörökös regensége alatt Poroszország más politikai álláspontot vegyen.

Ily helyzetben nehezen hisszük, hogy Ausztria oroszországgal Oroszorszában szövetkezik; de fog-e szövetkezni a nyugati hatalmakkal?

Ezt is nehezen hisszük, mert az orosz-törökhadjárásban tett szolgálatairól, s az oroszoknak felkeltett gyűlöleteiről, mit nyert Ausztria? A solferinói napot!

Nem bizhatik e szerint a nyugati hatalmak ösztindjában éppen akkor, midőn nemcsak Ausztria szomszédságában minden felől, de birodalma területének szép részében is oly szláv népek laknak, kik nemcsak nép-fajiságuknál fogva vonzódnak az oroszokhoz, de vallásos összeköttetéseiknél fogva még erősebb kötelékekkel csatolvák a görög ritus világi fejéhez. Hány egyház, hány templom épült e területeken orosz pénzből, s hány főpap van, ki a papi hatalom teljes befolyása alatt álló görög hitfelekezetek fejtől az orosz cártól titkos zsoldot huz, s évtizedek óta képmutatások és agitációk által működik titkon a szláv propaganda érdekében?

Hogy ezek Ausztriára nézve mily veszélyessé válhatnak, az orosz hatalommal teljes szakítás esetében, azt könnyen beláthatni.

Azt hisszük tehát, hogy Ausztria, ha semleges nem maradhat is, közvetítő fellépésével arra fog minden áron törekedni, hogy a vulkán kitörését akadályozza, s ha eljön a kénytelenség ideje, hogy valamelyik fél mellett kardját vesse a mérlegbe, ott mindenkéül az önfentartás érdekei fogják őt elhatározni, mert éppen azért, hogy ő közép állam a tusakodó felek közt, reá nézve a kockázattal legkényesebb.

Mialatt ezen cikkünket írjuk, hozzák a lapok a „G. Corr.” után, az orosz udvar feleletét, a bécsi kabinet jegyzékére.

E tudósítás szerint az orosz cázár egyetért abban, hogy a szerződések alapul tekinteszenek, de fenntartja, hogy ezeknek Oroszországot érdeklő pontjait ő maga értelmezhesse. A nagyhatalmak bizalma a császár törekvéseiben leli igazolását, ha reá bizzák, hogy a Lengyelországot tartósan megnyugtató eszközök fellelje. A császár fenntartja magának a lengyelek részére adott intézmények továbbfejlesztését, a mi a nyugalom és rend helyreállításától van feltételezve. Ennek azonban főakadálya a külföldön szervezett állandó összeesküvés, a melynek fenállásaig a nehézségek gyors megoldása alig lehetséges. A nagyhatalmak elfoglalandó állása lényegesen járulhat ahoz, hogy a lengyel zavaroknak vége vetessék, melyeknek végeztelje Európa felfelzárására van irányozva. És az orosz kormány fel is szólítja a hatalmakat, térjenek ez utra, mert csak így remélheti, hogy az orosz cázár a lengyelek irányában nemeslelkű intentionira nézve kezességet nyújthasson.

Ez tehát a válasz elmélete. A cázár elismeri a szerződéseket, de maga magyarázza. Ha Európa nem tűri keblében a forradalmárokat, s ha az orosz a lengyel forradalmat lelti, azután meg fogja mutatni ezen állatvalói iránti nemes intentionit, addig azonban folyni fog a harc és vérontás.

Látni való, hogy e válasz kevésbé kielégítő, mint előre hirdetések, és hangja bármint szeliden van szerkesztve, de a lényeg mit sem ad, mert hisz mindenki ismeri az orosz

autoritának népei, s jelesen Lengyelország irányában nemes intentionit, a keserű kenyeret a kaukasi hadasapatoknál, s az ingyenszállást Sziberiában.

Alig hisszük, tehát hogy e válasz kielégítő legyen a nyugati hatalmakra nézve, és így mérgességéből a lengyel kérdés mit sem veszít általa.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

— A szász nemzeti gyűlés apr. 30-i ülésében az igazságszolgáltatási ügy iránti munkát felelt tárgyalás megkezdődött. A fővita folytán a közhalmi követ indítványozza, hogy reasummáltassék a febr. 25-iki határozat az igazságszolgáltatásnak a közigazgatástól leendő elkülönítése tárgyában. A megyesi követ új munkát szerkesztését látja jónak. Schnell brassói követ szintén azon nézetben van, hogy az előterjesztett munkát ne vették új igazságszolgáltatási eljárás alapjául; jobb ezt egészen elhagyni, hadd igazítsa az országgyűlés; meg kell övni az erdélyi jogélet egységét; az országban levő népek közelebb állanak hozzánk, mint a lajthantuliak.

Helyettes-ispan nem akar már elhatározott dolgok újból vitatására visszatérni.

Erre Köhalmi különvéleményt jelent. Medgyes szintén. Valamennyi román követ Dr. Tinku, Macellariu, Balomiri, Orosz hasonlókéül különvéleményt jelent.

Aztán következett a részletes vita.

Gy.-Fejérvár, máj. 3.

Nem látom egészen fölöslegesnek e lapok hasábjain legalább egyszerű rövidséggel jelteni a ránk nézve egészen rendkívüli műindényt, melyben városunk ez idő szerint részesül.

Apr. 6-ika óta működik egy dráma- és népszínműi vidéki társulat nálunk Nyíry György igazgatása alatt. Olyan városban, mint a miénk, mely a társalmi élet nyilatkozataiban valamely fалу egyhangúságával versenyez, egy vidéki szintársulat megjelenése a socialis élet mozzanatai közé tartozik. Nyíry társulata a hasonmensek közt kitűnő figyelemre méltó. Tekintve a sok viszontagságot, melyekkel különösen ezen időkben egy vándor vidéki muzsa megküzd; tekintve a mindennapi esetleget, mely a legkedvezőbb körülmények közt is kizár minden számítás; tekintve azt a folytonos status quo-t, melyben Thalia papja- és papnéjének a pálya tanulmányozását (mert szükséges ez a vidéki színpadra is) a legföltétlenebb anyagi szükségletek megszerzése fölötti gondolat ki megosztani: nem lepne meg, ha az ily társulatok elszánt tagjai fosztos színpalak között s nagyon gyarló színpadi öltözékekben a sugónak csupán tovább mondolói volnának is; örömmel lep ellenkezőleg az meg, ha egy ily társulathoz is kielégítő külsőt, színezetet, főleg pedig szellemet, t. i. hivatásszeretiséget, sőt művésziességet sikerült fölfedeznünk.

Nyíry kezdetben háromszor tíres padok előtt szerepelt, mert a közönség pénzét kockáztatni ismeretlen mulatatóknál éppen nem akarta; miután azonban a néhány megjelenési szokott műbarát mindent megtört arra, hogy Nyíry népszerűsítettve, muzsája ne legyen kénytelen közülni a magyar vendégszeretetre örök gyalázatot hozólag távozni, közönségünk remélt megemberelte magát s az apr. 12-én adott „Dobó Katiczá”-ban oly tetemes számmal jelentünk meg, hogy a terem szükségé ellen lehetett panaszt hallani. E részvétet a közönség részéről innen túl állandóan tapasztalva, e tény Nyíry társulatának életrevalóságáról tön kézzelfogható tanúságot.

Ápril 20-án egy zini falragasz azt jelenté, hogy a Lendvay-pár, a pesti nemzeti színház elsőrendű tagjai néhány vendégszeretettel s társulatnál is adni fognak! E sorokat aláhuzom, mert a város élvői e emlékezete nem tanuskodnak arról, hogy e közönséget valaha hasonló hírrel leplett volna meg. Lendvay és neje három nap múlva Kolozsvárról, hol elismerés kíséretében vendégszereteltek, ugyancsak megérkeztek, s így 25-én „Romeo és Juliá”-ban már láthatók és hallhatók a magyar haza szívében képzett és ápolat fölkenjtelt a muzsák. Az azonnal közkezdvésséget nyert Lendvay-pár „A makranczos hülyg”, „Armány és

szerlem”, „Róza és Rózsika”, „Hamlet” és „Az ördög naplója” című darabokat adta, daczára a fölemelt árnak mindig zsúfolt közönség. E tény a kölcsönös méltánylás kinyomata volt.

A Lendvaypár valóban küldetése legszengebb értelmében cselekvék, midőn műtájában sokkal hízlegőbb anyagi elismeréssel kecsgető vidéki városokat mellőzve, Gyula-Fejérvárt, e különösen nemzetiségi tekintetben nem jellemezhető városkában megjelent, s ott a nemzeti szellemnek és a valódi színművészet által czéltzott nemes erkölcsi fejlődésnek feltűnő s maradandó nyomokat hagyólag mutatkozott lendülettel eszközölt. Őket éppen ezért feledni nem fogjuk. Idejövetelek nagyfontosságú Nyíry társulata is ugy anyagi, mint szellemi tekintetben. Bevételek tetemesebb, játékok Lendvay instructioja folytán szembezőköleg méltánylandó szorgalmat és fogékonyt tanúsított. Eppen e méltányosság érdekében Nyíry és Nyírinen kívül, kik képzett művészei a pályának, névszerint is meg kell említenem: Kantánét, Benedeket, a Márkipárt, kiknek iparkodását azonban a többi alóbbrendűleg szereplők is oszták. A Lendvayakat nem bíráljuk meg, őket különösen az említett darabokban mint mestereket szelbten ismeri a magyar közönség. Legyen elég csak azt megjegyeztünk, hogy Lendvayné minden szerepben, Lendvay azonban különösen a víg darabokban tetszett nekünk. Ő ez irányban remekel, jóllehet komoly szerepei is jelesek, annyira, hogy például egy „Hamlet” megnézésében azok is nyertek, kik e halhatatlan szerepet Egressiben tanulták becsülni. Hamlet nem annyira anyagilag izmos jellem, melyben mások szerint a Nemesis óriási ereje forr, hanem inkább érzélgő philosoph, ki kard helyett erkölcsi mondatokban önti ki magát, melyekkel a megromlott világot ostorozza.

A közönség is ez alig remélt műtjevetet méltányolni nem mulasztotta el; egyébtől megvont filléreinket a színházba vittük. Püspök ur önmaga magas kegyében és pártfogásában részesítette a művészetet, a Lendvay művészpárt magas asztalához hívta meg, színházi jegyét pedig gazdagon váltotta meg. Mások arannyal fizettek helyeiket, mint a Mihelyes család; nem mintha sokkal bírtak volna, nem. Eme néhány arany ereke volt a régi papirtalanabb időkben; most pedig a valódi szép iránti elismerésnek emlékei művészeinknél. Végre meg kell említenem, hogy a kedves Lendvay-párt az egész idény alatt tks Szoboszlói György ur látta el uri alkalmatossággal és vendégszerető asztallal. Fogadja tks ur ezen nemes magyar eljárásért, mely által ezen város közbecsületének is tényezője volt, ugyan ezen város nevében is szíves köszönetünket. E köszönetet tartozunk tks. Várady Károly főbíró ur iránt is, ki a Lendvay-pár kiránduló alkalmatosságára kényelmes equipage-át megelőző indulattal ajánlotta fel.

Éljen a valódi és nemzeti művészet! éljenek ennek barátjai!

Háromszék, apr. 20.

Sepsi hely. hitv. egyházzsékünk mult hó végével tartá S.-Szent-Györgyön tavaszi részleti zsinatát. Csak két tárgyat czélt kiemelni, mint közérdeket, a tárgyalak halmazából. Egyikük: „az egyházmegyei jegyzők bizonyos meghatározott időre való választását illetőleg, a mult évben Déván tartott főt. közszinat jegyzőkönyve 67-dik vezerszáma alatt okadatolt véleményezés végett kitűltől indítvány. Másik tárgy: „főjegyzőnk Benedek Áron atyánkfia, mint helyettes elnök által, a részleti egyházlátogató szék eljárásáról tett hivatalos jelentés, és annak folytán felmerült ügyek elintézése.”

Mi az első illeti. R. zsinatunk, az e tárgyban kinevezve volt bizottmány beadott munkálata alapján, a tisztújítás eszméjéből indulva ki, miután már a jegyzőknek esperségre következése teljesen megszüntetett, s az espersi hivatalnak szabad választás útján betöltése elhatározott, szükségesnek látta a jegyzői hivatal időnkénti újítását. Mert azáltal tér nyílik az egyházi helyhatóságok keblében a gyakorlat általi képződésre, s az tressébe jövő espersi hivatal mindannyiszor arra érdemes egyén által tölthetetik be. A tisztújítás korlátolja a hivattal visszaélést s legjobb mód arra nézve, hogy a közvélemény

lése alá, és jöllehet iskoláink több helyeken mind a tanoncok különakadályozására, mind a felszerelésre nézve hiányosak, mégis bizony állíthatom: hogy Erdélyben e jelenben egy egyházközség által is túlszámnyalva nem vagyunk. Több közsegekben meghaladja az iskolába járók száma az iskolakötelezettségét, ha e kötelezettséget 6-tól 12 évig vesszük.

Nóde! a culminatio pontját mégsem értük el. Azt a célt a tanítók szorgalmából ösztönzést kifelé, s kinekkinek nagyobb részint szerzése szerint alkotott tanmóddal megközelíteni lehet. Tervszerűleg és összetartó erővel lehet csak nagyobb eredményt felmutatni, ezt pedig tenni semmi külső akadály nem gátol.

Már több éve, hogy nálunk az összes lelkészi és tanítói személyzetből álló tanítói-egylet, a szász evang. tanítói egylettől különválva, évenként több ízben, függetlenül értekezik; de egy mindenik tanítót egyformán kötelező tantervre nézve még, maig is állpontra vergődni nem tudunk. Athúvarkodtuk irodalmunkat és nem találtunk egy viszonyunk szerint bérletre alkalmas olvasókönyvet, és határozottuk: hogy mi magunk szerkesztünk egyet olyat, mely egyszersmind a tantárgyak mindenestére legyen. Ennek szerkesztésével, az összes tanítói személyzet közreműködésével hozsuzafalusi lelkész t. Molnár Győző ur vala megbízva, és reménylünk: hogy az ige testté is váland. Az igyekezet mindenestre méltánylandó.

Birunk még említett t. Molnár Győző ur által egy néműből magyarra fordított kátét, mely tankönyv elfogadtatván, sziveskedett az érdemes férfiú annak egész jövedelmét az egy-let számára alapítóként felajánlani, melynek csak egyszeri kiadása már 50—60 forintot jövedelmezett. Köszönet érte!

Mondám: hogy a tantervre nézve még eddig mind csak az akarat és tanácskozás terén állunk. Előre! előre! mert drága minden perecz, mely e mind vallási mind helyi viszonyok által a magyarságtól különakadályozott nép felett, kellőleg fel nem használva elrepül; törekedjünk mindenekfelett nézetegységre, ne féljünk e nép megváltójává válni, mely ha most nem is, de legalább a későbbi elismeréssel és hála-állal fog tekinteni sirunkra.

„Erőt a férfiu lelkebe,
Ne fogja szívét csüggedés,
Óróim ha jön s ha szenvedés,
Egyformán lépjen sorsa ellenbe.”

Egy körünkben létesítendő magasabb polgáriskola felállítását pendítette vala meg az előtt egy évvel tanítói egyletünk érdemes elnöke, újfalu lelkész t. Köpé István ur, egy valódi melegebelből származó felhívás és ter-vezettel. Hogy az igen jó és szükséges volna, bizonyos, csak még apostolai nem találkoztak ez ügynek, s a felhívó meleg szótát minded-dig csak kiáltó-szó vala a pusztában. Ohaj-tom: hogy a már két rendben fölémet szó-ne hangzott légyen viszhangtalanul el füleink-ben! Az irányadó zászlót szent jelszavakkal tűzte ki említett érdemes elnökünk; és azt mondom: hogy kores fia nemzetünk az, ki az abban fölmutatott elveket magáévá nem té-ve, hátra áll. Oh mily áthatva nézem egy al-kalommal azon érdemes férfiút, midőn egy egy-lettel összejövetelünkben oly buzgóan kivin-ni akart tervezete nem sikerülte után a kebel-csigázó fájdalomai között kellett az értekezle-ti tereméből haza távoznia; de hiszem: hogy a mi akkor elmaradt, meglesz ezután.

Mondám: nézetegységre kell hogy töreked-jünk. Mig pedig eljőne az idő, mikor mi egy magasabb iskolával birandunk, ne késsünk ad-dig — egy melegebb pillanatot vetve székelj és magyar protestáns hitrokonink gimnáziumai felé — gyermekeinket azokba küldeni.

Már egy éve, hogy a hétfaluszülte költöt Zajonit, vagy saját nevén Rab Istvánt a bras-sói magyar evang. temetőben, azon néptől mely között született, mint hajdan Camoens, nem ismerve, a honszerlem megtestesült ké-pét, sírjába fektettük; és emléktelen sírja körül zöldell még a virágos bant; és hátra-maradt, még kiadatlan kéziratai, azon be-csilendő nemzeti kincsek, tán örökre a fele-dékenységek ülében maradnak, hiányozván azok felett az örökös kéz, hiányozván a vállalko-zó szellem, mely kiadott műveinek újabb ki-adásával is nevét még ismertebbé és halha-tatlanabbá tenné. Adjon az ég valakit, ki né-pünk ez oly ifjan elhunyt sarjadéka iránti rész-vét, és kegyeletlőn inditavá, szóval és tettel felkarolná ez ügyet!

Ha szívesen fogadja szerkesztő ur, más-kor is.....

Brassóvidék, Hétfalu Tatrang, ápr. 30. 1863.

Bartha Károly, iskolamester.

Külföldi levelezés.

Konstantinápoly, ápr. 25.

E hó 3-án csakugyan elindult a szultán Alexandriába, és a mint a „Le Courier d'orient” írja, önmaga költségén a vice ki-rály által ajándékozott fehér szinű gőz-fregá-ta, a mely úgy nézett ki a tengeren, mintha

egy méltóságjeljes fehér battyu úsznék; kísérte ezt más hat gőzhajó lobogókkal felékesítve, melyeken az udvari személyzet és a tehervívő hajó ment. A szultán magával vitte az előtte volt szultán Abdul Medsid fiait, és egy néhány török főbrendű urat. Nagyon feltűnő itt ezen utazás, mert a mint mondják, soha nem volt szokásban a szultánok utazása. A szultán mint egy 33 éves, erős alkotású, egészséges kiné-zést szép barna ember; figyelemmel várják itt, hogy mi behatást tett rája az alexandriai kormány és katonai rend. Vannak a kik gya-nakosznak, hogy még talán a vice király sem akarná az eféléket észleltetni. A hírlapok eddigi utjáról még csak ennyit írtak, hogy e hó 7-én érkezett Alexandriába, ott beszédet tartott az egybegyűlt uri rendhez. A vice ki-rály bemutatta anyját és a koronahercegnőket, az anyának a szultán emléket adott, s ajándékot a vice király fiának. Megnézte a Nilus torkolatát, a Piramidot, az örmény és görög pátriárkáknak emléket adott, nyilvánítván egyszersmind, hogy a világai között nem akar különböztetést ismerni, és midőn Kairoban volt, miként szönlöttek oda az arab-sok, mint a kik még szultán az ők honjok-ban még soha nem láttak. Visszafelé jöve utját Szíria felé vette, és a mult pénteket (a péntek a töröknek az, a mi nekünk vasárnap) Smirnában töltötte, onnan 26-án indul, a dar-danelláknál egy napot akar mulatni, és talán csak e hó 29-én érkezik haza. Itt pedig nagy-szerű készüllet van téve elfogadására; mert ilyen eset itt máskor nem történt: t. i. a ma-gaslatokra ágyuk tettek, s a közelebbben levő szomszédoknak tudokra adták, hogy akkor ablakaikat nyissák ki, nehogy a rop-pant durranás szétjörje azokat, a tünérdek sok kaszárnnyak ablakai mind fel vannak mé-csekkel készítve a világításához; a tengeren pedig a szultán lakása táján tűzijáték készü-lte van elrendezve.

Ezen napokban visszaérkezett a szultán teherhordozó hajója Alexandriából, hozott két zsiráfot és egy struccmadarat, és egy négyes fogatot oly apró kicsiny fekete lovakkal, mint a mekkora egy agárnak a nagysága, szállan-gos szerszámokkal, kisdé párisi készítményi kocsival, melyeket a vice király a szultán fiának küldött; midőn ezt a tengeről felhoz-ták, a Péra útján vágatva haladárán a négy fekete apróság a kis kocsi, a nép elfelejtve magát, bámulva nézte azt, s midőn a négyes fogat elfutott szemek elől, csak akkor kez-dek hahotával kacagni.

Ezen hó 12-ken nagyszertén ünnepelték meg az itt lakó görögök az új görög király beiktatását, és azután való napokban készül-ték a görög színházba az Otto elűzetését előadni.

Az itt lakó angolok egyesületet alkottak az elszerecsentlenült lengyel családok fölsegél-lésére.

Beszélik, hogy belgrádi levelek szerint a szerbek mennek az orosz segítségére a len-gyelek ellen.

Ma, ápr. 27-én érkezik vissza a szultán, de a folytonos eső az érkezésére szánt nagy ünnepélyt gátolni fogja. Minden batteriának 180 ágyúlovást kell tenni, ugy minden hadi hajónak.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Lendvay urat és Lendvayné asz-szonyt sikerült szinagzatónknak kereszttől utaztukban egy előadásra megnyerhetni. Ma fognak föllepni „Robin tanár” és „Beesületszó”-ban. Mi előre örvendünk e mai estének, mi-után tudva van, hogy „Beesületszó”-ban Róza szerepe a szerző által eredetileg Lendvayné részére iratott, „Robin tanár” pedig egyike Lendvay legsikerültebb szerepeinek.

— Szombaton f. hó 9-én Follinusné hosszas betegsége után először lépend fel „Villette Marquisné”-ben.

— A hamburgi nemzetközi kiállítás bíráló-választmányának négy osztályába, az osztrák államból a következő tagok választattak: gr. Waldstein János Magyarországból mezőgazda-sági termények és különösen a bor; lovag Suttner Rudolf Alsó-Ausztriából a szarvasmar-hák; Komers Antal, gazdasági tanácsos Prá-gából a juhok; és dr. Arenstein János Bécs-ből gazdasági eszközök és gépek számára.

— A „Freundenblatt” a következő oracu-lumszerű sorokat hozza: A magyarok igaztói tyegységét a mostani erdélyi vereség külön-ben nem fékezé. A mit az alkotmány és kü-lönösen az államminister győzelmeinek neve-znek, ugy látszik azokat is újabb armányokra készíté, kik gr. Apponyi visszaléptekor ke-vésbbé divergáló utat látszottak megkezdeni! Valjón micsoda vereség? Nehány hivatalnok nyilatkozványa?

— Langiewitz egy rendőrbiztos és ör-ség kíséretében Tschonovitzból Csehországba, a Josefstadti várba szállítottatott.

— A felkelők soraiban szolgáló lengye-lek közül többen együtt, a porosz államsors-játek főnyereményét, 50,000 tallert nyerték meg.

— Ferdinánd portugall király közelebbi utazása alkalmával — hir szerint — Magyaror-szágot is meg fogja látogatni.

— A „P. Hirnök” írja, hogy Franciaor-szágból 300,000 siketéma van. Ezeknek csak fele részestil hozzájuk illő nevelésben.

— A „Független” Párisban élő hazánkiá-ról Szemere Bertalanról egy szép tényt jegyez föl. Nevezett hazánki megemlékezvén azon főiskoláról, melynek egykor maga is kintnő tagja volt, 16 füzetke könyvjegyzéket küldött a sárospataki főiskolának, melyekben a világiro-dalomban előforduló minden tudományos és egyébbennit munka röviden elősoroltatik.

— Mint bizonyosot írják, hogy Langiewitz közelebbi megmenekülési kísérleténél Pustowoj-toff k. b. is közreműködött. Érdekes azt is tud-ni, hogy Pustowojtoff kiasszonyt, a bécsi „Universelle Corr” könyvmatu lap magyarrá tette, azt írván, hogy atyját Pusztaffynak birták, ki magyar származású, s orosz hadi-szolgálatba állván, kitartás, szorgalma, külön-ben pedig a czár kegye által közlegényből csak-hamar tñok lett.

— Az oláhországi határszélről íratja magának a „Kronstädter Ztg.”, hogy a bojárak az 1861-diki magyar megyéket maj-moltjak s mind maguk megtagadják az adó-fizetést, mind másokat annak megtagadására unszolnak, miáltal felette káros válságot idé-znek elő. A nyakas adómegtagadás folytán a hitelenk Oláhország piacain vége van. Az államkincstár már nem igen képes csak rit-kán is készpénzzel fizetni, hanem ugnyezett bonokat ad ki, melyeken a beváltásnál 25%-a vesztetés” stb. Azonban maga a tudósító bevallja, hogy „Moldovában soha se is volt hitel.” Mindegy! Azért még is csak szidni kell azokat a 1861-diki magyar megyéket. Ez már divat, habár a magyaroknak még ellen-segei is, a méltányosabbak legalább, kopott-nak és izetlennek tartják már ezt a lovagiat-lan szurkolódást. Kár hogy Hopkins urnak nem jutott eszébe világhírű humbugját még azon magyarázattal tenni érdekessé, hogy bi-zony abban a földünkkel távirázó idegen planetában is rossz lóban áll a hitel, megta-gadják az adót stb. Legalább az a mulatság is előfordulna, miszerint valamely korrespon-dent egész pathosozsal felkiáltana: Imé, az 1861-diki magyar megyék hatása! Jobb lesz bizony valahára azon gondolkozni, hogy a közhittel, jólét, s rend valódi feltétele józan nemzetgazdaság minden államban, s ama nyomor és hitelhiány oka Oláhországban bent és pedig a kormánytól magánál nem pedig egy másik státuseletről hánálál fogva előrántott pél-dában keresendő. Nem is teszi ezt egy józan román publicista se. Egyébiránt nem akarjuk genirozni a „korrespondent” urat. Csak tuda-másul vettük, mily roppant bölcsen kitalálta az oláhországi szomorító közállapotok főokát. Risum teneatis.

— A „G. C.” írja. Azon szigorubb rend-szabályok, melyek az osztrák kormányra nézve a belebevezet felkelővezér Langiewicz ellenében is, kötelességgé váltak, minden elfo-gultatlan előtt az előfordult tények után iga-zoltaknak fognak látszani. Tagadhatlan, írja a „G. C.” — hogy Langiewicz magaviselete által az osztrák hatóságoknak törvényben alapított ügyre szolgálókat az ellenében alkal-mazandó büntfenytési eljárásra. Habár az osz-trák kormány a mozgalom ily kintűnő coriphau-sa ellen a törvény teljes szigorát alkalmazás-ba nem vétette, de bizonyára senki sem vitáz-hatja el tőle azon jogot, hogy ama szelidebb rendszabályok mértékét meghatározza, mely-eket saját védelmére alkalmazni szükségesnek tart, eltekintve minden nemzetközi kötelezet-segektől, melyek alól a határos államok sa-ját legfontosabb érdekeik komoly veszélyezte-tése nélkül magukat ki nem vonhatják. A mi a többi belebevezetettek általában illeti, ezek — többnyire orosz-lengyel nemzetbeliek — oly em-berek, kik fegyverrel vagy a nélkül osztrák területre lépven, azon körülmények közt, melyek alatt az át lépés történt, minden életfen-tartási eszköz nélkül, Ausztriában leendő tar-tózkodásukra semmi törvényes jogosultsággal nem bírnak. A fennálló törvények szerint mi történhetnék velők egyéb, minthogy hazájuk-ba utasíttassanak. Ha tehát az osztrák kor-mány részéről, maguk az illetők tagadhatlan érdekeiben szelidebb ut választatik, s bizton-ságukra az Ausztriában való tartózkodás nekik megengedtetik, a kormány nem teheti, hogy őket minden feltétele nélkül hagyja s teljes szabadságot nyújtson, már azon tekin-téssel is, nehogy az ország nyugalma s biz-tontségét veszélyeztető eddigi szándokukat uo-nan életbe léptethessék. Ha a menekült felke-lők az osztrák kormány kedvezményét saját biztonságukra nézve igénybe akarják venni, akkor kénytelenek ők is az állam biztonságát, melynek védelmét élvezni akarják, valamint annak nemzetközi kötelezettségeit szem előtt s tisztelőben tartani. Ezt követelni nem csak joga, hanem kötelessége a kormánynak.

— „Charivári” a diplomatiát lerajzolta, a mint tekenősbékán siet Lengyelország segítségére.

— Amerikai lapok szerint az unio had-seregéből 1861ben a csatatéren 44,000 ember hult el. Sebben és betegség által 250,000 halt meg. Megsebesült 97,000. Elfogtak 69,000-et.

— Nyílt posta. „Az északi fény” meg-rendelt példánya t. cz. Szabó Gábor ur-hoz a tegnapi postán megindítottat.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, maj. 1. Az angol lapok folyvást növekedő figyelemmel és érdekeltséggel kísérik a lengyel ügyet. A „Morning Post” egyik cikkében a lengyel fel-keles szívós tartósságából azt a következtetést vonja, hogy az európai államok idetova abba a helyzetbe jutnak, hogy a felett kelljen ta-nácskozniok, valjon nem nagy ideje e már, Lengyelországot, mint hadviselő felet elismer-niök.

A tegnapi lapok Russel lordnak Napier pétérvári angol követtel a lengyel ügyben fol-ytatott levelezését közlik. Egyik sürgönyében, ápr. 10-ről, mely rokonszenvét nyilvánítja a britt külügyminister Lengyelország iránt. Angliának, ugymond, joga van véleményét nyil-vánítani Lengyelország felett, mert ő is alá-írta az 1815-ki szerződéseket. A sürgöny ki-fejti e szerződések tartalmát s hozzáteszi, hogy a czár nem teljesítette Lengyelország iránti kötelezettségeit, és hogy Lengyelország hely-zete veszély Európára nézve. Egy másik, ugyanazon napról kelt sürgönyében Russel lord egy közte és Brunnow báró londoni orosz kö-vet között folyt párbeszédről értesíti a pétérvári követet. A midőn Brunnow b. kérdezte, hogy Angolországnak békés szándékai van-nak-e, Russel igenlőleg felelv a következő megjegyzést tette: „Hogy tévura ne veze-sem őr, még valamit mondanom kell. Angliá-nak csak békés szándékai vannak s a hatal-makkal csak békés szellemi kötelezettségre lépett; de a helyzet megváltozhatik. Orosz-ország elvetheti az angol nyilatkozatokat; a len-gyel felkelés tovább fejlődhetik, s akkor a helyzet veszélyessé válhatik, ha a czár semmi lépést nem tesz a kibékülésre.” Brunnow ur erre azt állította, hogy tervek léteznek Európa térképének megválasztására, de Oroszország arra soha sem fog ráállani, amár kárpótlás-sal kinaltók. Oroszország ragaszkodik Európa mostani térképéhez s kérdi, hogy valjon Ang-liánál is ez e az eset? Russel: „Igen; de Oroszország nem régen jött arra az elhatáro-zásra, hogy az Európa térképének megváltoz-tatására törekvő irányzatoktól annyira visz-szariadjon.”

Franziaország. Páris, maj. 2. Budberg báró átadta az orosz válaszigjegyzéket. A lapok következőleg nyilatkoznak e feszulten várt diplomatiái okmányról. A „Pays” általános-ságban békés szelleműnek tartja. Oroszország jó akaratú elzárattal erősíti Lengyelország iránt, s óhajátát nyilvánítja, hogy a hatal-makat azokon a korlátokon belül, a melyeket Oroszországnak a saját biztonságáról való gondoskodás és önméltósága szabtak, kielé-githesse. A „France” hasonló értelemben nyil-atkozik s reméli, hogy Oroszország jó hajlan-dósága, Lengyelország érdekeinek s Európa békéjének kedvező megoldást fog előidézni. A „Patrie” így szól: Lényegileg, s a mi a főgondolatot illeti, Sándor czár nézetei minden pontban megfelelnek a Napoleon császára-nak; hanem hátra van még az alkalmazás eszközeinek kifejtése. A „Nord” tudni akarja, hogy a tuillériák kabinetje az orosz válasz-irásban kétségtelen bizonyítékát fogja találni a bizalomnak, a melyet Sándor czár Napoleon császár barátságába és jó szolgálataiba s az Orosz- és Franciaország közötti egyetértés hathatóságába helyez ama kérdések komoly és békés megoldására nézve, a melyek Európa nyugalma zavarják. A „Constitutionnel” ugy értesül, hogy a választat békélyes és mér-sékelt szavakban van tartva, ugy hogy a há-ro-m hatalom által kívánt megoldásnak sikerét engedi remélhetni.

— „Köln. Ztg.”-nak írják Párisból ápr. 29-ről: A hadügyministeriumban számbavet-ték a rendelkezés alatti összes csapatok lét-számát, a minek mindenestere meg van a maga jelentősége. Pope Hennessy angol pa-rlamenti tag kihallgatáson volt a császárnál. Ez a buzgó katolikus a lengyel pártfőnökök-től kapott megbízással jött Párisba, s itt arra a meggyőződésre tett szert, hogy a békének nem ígérhet hosszú tartamot.

A „Patrie” szerint a spanyol kormány fe-lelt a lengyel kérdést tárgyzó felhívásra, s a felelet értelme oda megy ki, hogy ő kath. felsége, mihelyt kedvező alkalom adja magát elé, ismételni fogja kívánatainak nyilvánítását Pétervárott.

A párisi dán követtség a következő tar-talmu közleményt küldött a párisi lapokba: Dánia királyja elfogadja a görög koronát Vil-mos herczeg számára. A három védhatalom megüresültnek fogja nyilvánítani a görög trón-t, ha Otto király megtagadja lemondását. Meg-erősítik a nemzeti gyűlés választását s ki-kiáltják Vilmost királynak. A király civilistá-

ját a jóniai szigetek is biztosítják, s az a királynak élethosszáig megmarad, ha akarátja ellen kellene lemondania. Csak utóda tartozik a görög hitre állani. Vilmos herceg még egy évig Dániában marad, hogy nevelése bevégeződjék. Az alatt Görögországot regens fogja kormányozni. 1864-ben májusban nőülve a görög király Luiza Karolina Albertina hercegnőt, Victoria királyné negyedik leányát, a ki született 1848-ban.

Olaszország. Turin, maj. 1. A képviselőház mai ülésében tárgyaltak Passaglia tanár törvényjavaslatát az állam és egyház közti viszonyok rendezéséről. E törvényjavaslat szerint senkit sem kell törvényesen papnak elismerni, a ki a királynak és alkotmányának hűségét nem esküdött s esküvel nem kötelezte magát, hogy Olaszország egységét és függetlenségét sem közvetlenül, sem közvetve meg nem támadja. Az igazságügyminiszter ellene szólt az javaslatnak a szabadság nevében. Az állam elég erős, mondá, hogy az egyházi személyeknek az egység intézvénye elleni háborújától ne féljen. A törvények kielégítőek. A miniszter azt hiszi, nincs szükség nyomásra. Erre Passaglia visszavette indítványát.

Az „Opin. nat.”-nak azt írják Turinból, hogy Ricasoli elfogadta a miniszerelnökséget és hogy ott szélben azt hiszik, hogy e miniszerelnökségre Európa mostani általános helyzete szolgált indokul.

Németország. Inowracław, apr. 29. A mint közölte volt, mintegy 500 orosz, a lengyel felkelők által megverve ebbe a Poroszországhoz tartozó városba menekült. A városi képviselőség tegnap tartott gyűlésében, több képviselő indítványára, e kérdést kellett volna tárgyalni: mennyiben vannak kötelezve idevaló lakosok idegen katonáknak szállást adni. Azonban a városi tisztviselő a következő tartalmú intézkedést olvastatta fel a képviselőség előtt: „Király ő felségének az orosz kormányval idei febr. 8-án kötött egyezményénél fogva, orosz csapatok abban az esetben, ha a porosz határt átlépik, oly bánásmódban részesítendők, mint a porosz csapatok” stb., s megtagadta a gyűlés illetékességét egy ily tárgy feletti tanácskozára. A képviselők nem voltak egy értelemben az illetékesség kérdése felett (ellene is, mellette is 6 szavazat) s az elnök elszálla a gyűlést minden jegyzőkönyv felvétele nélkül. A „Nat. Ztg.” szerint a fenebbi tudósítás egészen alkalmas arra, hogy a februári egyezmény folytonos fenállását tanúsítsa s újabb alapot szolgáltatson külföldi felszólalásokra.

Orosz- és Lengyelország. A harcstérrel a hővetkező érdekesebb tudósítások vannak. Narbut derék felkelő vezérnek tudtára esvén, hogy a lidai kerületben tetemes orosz haderőt gyűjtene össze, 150 emberrel utána nyomult egy orosz hadoszlopnak, utolérte a novodvori kerületben, éppen egy oly pillanatban, a midőn a katonaság rablásnak adta magát. Az oroszok megpillantva a lengyelek közeledtét, eldobták a rabolt tárgyakat s nagy

rendetlenségben futásnak eredtek. Narbut nem igen meszsire kergethette őket, mivel nincs lovassága. Mindamellett vesztettek az oroszok 15 halottat és 12 sebesültet, míg a lengyeleknek csak egy halottjuk és egy sebesültjük volt.

A trocki kerületben Wyslouch csapatvezér vert meg két század orosz gyalogságot. A felkelőknek igen jó hadállása volt, a mely felezte őket az ellenség golyói elől, míg ellenben a lengyelek jól célzott lövései meglehetősen kárt tettek az oroszokban. Végre visszahúzódtak az oroszok 22 halottat, 9 sebesültet és 17 darab fegyvert hagyván hátra. A lengyeleknek semmi vesztesége.

A nowogrodski kerületben a Niemen jobb partján egy újabb felkelő csapat alakult. Midőn egy jókora szám, csaknem fegyvertelenül, összegyűlt volna Nalibokow tájékán, egy tiszterte nagyobb orosz csapat körülvette s felosztította, hogy adják meg magukat. A lengyelek azonban ily kiáltások közben: „a miig élünk védni fogjuk és nem adjuk meg magunkat a moszkovitáknak”, vakon neki rohantak az oroszoknak s az ezernyi puská és ágyulövés s a kozákok földözése dacára keresztül vágták magukat a hadoszlopon az oszmáni kerületbe. 30 esett el közülük, 10-en borzasztólag összevagdaltva foglyokká lettek. A halottak között volt a honfiktársai előtt örökre feledhetlen Laszkiewits segédpap is, a kit hét golyó talált; s utóljára egy orosz szuronyával döfte keresztül. Végelhelletével ezt mondotta: „En meghalok, de Lengyelország élni fog.”

Peiserben és Sluceben a lengyelek egészen urai a helyzetnek. Kormány, közigazgatás és pénzügy, mint várn és add, mind kezükben. Van hét ágyújuk s új veretű lengyel pénzt adnak ki. Csak kézi fegyverekben szenvednek még némi szükséglet. A felkelővezérek e tájékon, a mely a közel jövőben valószínűleg a legintósebb harcstér leendő, a hővetkezők: Lüttig Koninban, Seyfried Kalisban, továbbá Parzewski, Szumlanski, Milkowski, Taczanowski és Jung. Ezeknek a nepokban számos csatái voltak Piortokow-Zydowski-Radziejow- és Pustow-Klukinál, a melyekben orosz tudósítások szerint az oroszok, más kutfok szerint pedig a lengyelek győztek.

A sandomiri kormányzóságban egészen bátorságot veszítette az orosz katonaság. A Ratajaban állomásozó csapat egyszer csak azt a hirt veszi, hogy egy magyar hadosztály nyomul ellenük. Rajta! vesd el magad! tábornok, fegyvert, lőkeszletet mindent ott hagyva elszaladtak.

Delacroix Liskarianál igen fényes győzelmet nyert, a mely alkalmasint a legjelentékenyebb az egész mostani felkelőháborúban. Berg tábornok még 30,000 embert kér a császártól. Azt hiszik, e kívánata nem lesz teljesíthető, a mi aztán visszalépését fogja eredményezni. Ezt a mérsékelt gondolkodású oroszok óhajtják is, miután az orosz kezek közé jutó felkelőkön elkövetett vad ke-

gyetlenségeket az ő parancsai kifolyásának tartják.

A „Wiener Ztg.”-nak írják Sz. Pétervárról: Lithvániában a felkelés szemléletét növelik s ott a parasztság a nemességgel tart, nem politikai, hanem vallásos indokokból. Azt nem tudják itt elképzelni, hogyan történhetik, hogy a poroszok által tett katonai intézkedések dacára oly erős csatlakozás és segélyezés foly Posenből a királyságbeli felkelőkhez. Bbizonyult tény, hogy a Poroszország felőli határszél most a legfenyegetetebb pont, a hol előbb mint bármely más helyeken a legvéresebb döntő csatákra kerül a dolog. Itt azt hitték, hogy az az oldal teljesen biztosítva van; s ime épp az ellenkezője valósul.

Moldva-oláhország. Bukarest, apr. 21. A „P. L.”-nak írják: A 63 képviselő többsége, a mely az önkormányzatok határozatát szerkesztette volt, szilárdul el van határozva, hogy a mi személyeiket illeti, ők az adott a mostani miniszeriumnak soha sem fogják megfizetni. Ezt már ismételve kijelentették nyíltan s elszánt magatartásuk másoknak is példaul szolgál a követésre. Néhány faluban már az adóexcecúto alkalmával komoly erőszakoskodások történtek.

Ujabbak. A „Flügetten”-nek írják Brüsseltől apr. 26-ról: Zichy Edmund és Ferenc grófok pár nap óta itt időznek és a Nagy-Várad-Kolozsvár-Brassó vonal ügyében működnek. A vonal kiépítésére szükséges pénzösszeg teljes megszerzése és annak repartitója már is sikerült, május 15-én érkezik az általa szerződött vállalkozó építész és mérnök Pawels, ki is útját Erdélybe veendő a már megtörtént traciózást és egyéb előmunkálatokat megtekintendő, és azután a kormánytól nyújtandja be az egész építkezési tervezetet és költségvetést. Pawels ur ez évben vállalta az antwerpeni vár építkezési munkálatait, s jelenleg 8,000 munkás dolgozik e helytt bérében.

A hivatalos bécsi lap jelenti: Bár ő cs. kir. ő felségének legfelsőbb határozatai, melyekben az erdélyi országgyűlésnek f. é. júl. 1-jére Nagy-Szebenbe történendő egybehívása, s az arra érvényes választási-rend közzétételük, az erd. udv. kanzellária f. é. apr. 26-iki rendkívüli ülésében már kihirdetett, azok törvényszerinti nyilvánítását illető szükséges előmunkálatok, s különösen a különféle országos nyelvekre lefordításban rejlenek a természetes akadályok, hogy e császári határozatok hivatalos kihirdetése csak néhány nap múlva történhetik. Mi itt Kolozsvárott úgy halljuk, hogy a választási rendszabály már meg is érkezett. Van kisabba 150 követ és 40 regalista. Hogy kik a regalisták? arról még nem beszélnek.

Bécs, május 4. Ma déli 12 órakor fogadtattatott az erdélyi román küldöttség Ő Felsége által. Saguna hosszabb beszédet tartott és átnyújtá a föllíratot, mely az Uralkodó-ház

íránt hódolatot, hűséget és engedelmisséget, valamint azon óhaját fejezi ki, miszerint a román nemzet nemcsak a politikai nemzettek állásába emeltetve, a biroda mi egység alkotmányos elvének megvalósítására közreműköd-hessék.

Császár Ő Felsége válaszával: Teljes meglepéssel és örömmel fogadom ezen a nehéz viszonyoknak egészen megfelelő biztosításokat s felhatalmazom a küldöttség tagjait, ezt küldöiknek is tudtul adni. (P. N.)

— Lemberg, máj. 3. Lani, Teply és Zameknél éppen a zolkiewi határszélén, e hó elsőjén Jezioranski és az orosz csapatok között ütközet volt. A felkelők erre észak felé húzódtak.

— Jaroslau, máj. 3. Jezioranski e hó 1-én megverte az oroszokat Zameknél. 20 sebesült felkelőt vittek Czieszonowba. Az oroszok 90 ember körül vesztettek holtakban és sebesültekben. Az elesett oroszokat a felkelők katonai tisztességgel temették el. Egy orosz hadosztály ez alkalommal, fel szerint, átlépte a galicziai határt, hogy a felkelők hátmegé kerüljön.

— Danzig, máj. 3. A felkelés áthatott a Duna folyón. Április 26-án a felkelők fel-tartóztatták a vasúti vonatot Dupnonál s 900 orosz fegyvert vettek el róla.

— Stockholm, máj. 2. Az országgyűlésen ma tárgyalták a Lengyelország mellett tett indítványokat. Az államminiszter kijelentette, hogy a kormány mart. 2- és apr. 7-ről két jegyzéket küldött Pétervárra a lengyelek érdekében. A nemesi és egyházi rend indokolt napi rend mellett szavazott, élénk rokonszen-vét s bizalmát nyilvánítva, hogy a kormány hatni fog Lengyelország érdekében, még pedig a béke fenntartása mellett, ha Svédország érdeke és méltósága háborút nem követelne. A polgárrend csak rokonszenvét s bizalmát nyilvánította, hogy a kormány ismeri az egész ország érdekeit. A parasztlend hasonlag egy-szerien bizalmat szavazott.

— Sz. Pétervár, máj. 3. A „Journ. de St. Petersb.” közli az angol, francia és osz-trák sürgönyöket s Gorzszakoff három válasz-jegyzékét.

— San Francisco, apr. 1. A fran-cziák hírszerint tíz napig bombázták Pueblát s a Szent Jamearins erődöt bevették. A fő-erődök azonban folyvást tartják magukat. Mon-ereyi levelek szerint a francziák Puebla alatt megvertek s 60 ágyút és 8000 embert vesz-tettek volna.

Bécsi börze Majus 6-án: Nemzeti köl-csön 81.30. 5% Metalliques 77.—. Bank-rész-vény 798.—. Hitel-részvény 198.50. Váltó Lon-donra 110.75. Ezüst 110.50. Arany 5.29.

Majus 4-én: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 76.—. Erdélyi 73.—.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

(99) **Egy nagy gazdaságokban gyakorlott, s a legjobb bizonyítványokkal ellátott, jelenleg magával szabadon rendelkezhető egyéniség; gazdaságban alkalmazást keres. Értekezhetni iránta 412 számok alatt a Veres-fogadotthoz címzett vendéglőben Kolozsvárt.**

(88)

Lak-változtatás!

Özvegy **Eschbacher Jánosné** kolozsvári aranyíves mély tisztelettel jelenti a nagyérdemű t. cz. közönségnek, hogy kész **ezüst-, arany- és ékszer raktárát** folyó év Sz. György napjától fogva a **Torda-utczába, Dr. Szabó-féle házba** költöztette át, holott egy mint eddig nemcsak mindenféle megrendeléseket és javításokat elfogad, hanem régi ezüstet, aranyat és drága kőveket akár bécséről, akár illó áron készpénzben is vásárol.

(93)

Alólírt tisztelettel tudatja a nagyérdemű t. cz. közönséggel, hogy a

báznai fürdőt

(Medgyes mellett)

május hó 17-kén megnyitandja, a hol is a t. cz. vendégek kényelméről a legjobban gondoskodva van.

Báza, april havában 1863.

M. Ehrlich, fürdő-haszonbérő.

(98)

Haszonbéri hirdetés.

(2-3)

A **Sztojkaifürdő**, minden épületjeivel, étel- és ital árúllással, gyógyviz eladba-tással, egy, vagy több évekre haszonbérbe kiadó. Értekezhetni ez iránt a tulajdonossal, e hó 13-tól fogva. Lakása belső szénucca 159 szám alatt földszint, Kolozsvárt.

STEIN JÁNOS

erdélyi muzeum-egyleti könyvtáránál kaphatók:

Az erdélyi muzeum-egylet év-könyvei. Szerkesztette Brassai Sámuel m. h. i. 1861. 4-r. I-ső kötet 1 frt. 70 kr. II-dik kötet I-ső füzet 1862. 4-rét 80 lap. Ára 80 kr.

Növendék ifjuság ima-könyve.

Hitben megerősödött protestáns fiak és leányok számára írta **Medgyes La-jos**. Ára: nyomtató velin papíron, bőrb-be kötve, tokkal, 1 frt. Díszkiadás, író-velin, bőrb-be kötve arany metszés-sel, tokkal, 1 frt 50 kr.

Györke historiája erdélyről 2 kép-pel VI-dik javított kiadás. Ára 16 kr.

Ingeny tanító francia nyelv-mester. A francia nyelvét szintoly könnyen, mint alaposan megtanulni ki-vánó magyar ifjaknak ajánlja **Brassai Sámuel**. I. rész. Az alap- és bővi-telt egyszerű mondat. (A Kékkönyvtár XIV. füzet.) Ára 1 frt 60 kr.

Erdély földrajza az alkotmányos köz-igazgatási felosztás szerént. Alsóbbren-dű iskolák számára szerkeszté **MATUSIK NEP. JÁNOS** kegyes tanítórendi áldor és tanár, r. k. lyceumi könyvtárőr, s a m. k. természettudományi társulat ren-des tagja. (Egy színezett térképpel.) Ára 40 kr.

Utirajzok Irta Zombori Gedő.

I-ső kötet: Magyarország, Austria, Morva és Csehország, Németország, Holland, Belgaföld, Angolország.

II-k kötet: Franciaország, Schweiz, Savoya és schweitzli határhegyek, Olasz-ország, Krajna, Karantán és Steier-ország. A két kötet ára 2 frt.

Népszerű A B C és Elemi olvasó-könyv fiú és leány gyermekek számára. Irta Tóth Tamás kolozsvári év. ref. tanító. Ára 16 kr.

Gyümölcsfa-iskolák Lucas Ede útmuta-tási nyomán, hazai viszonyainkra, kü-lönösen a községi faiskolák ve-zérkönyvéül. Kiadja a „Kerti gaz-daság” szerkesztősége. Számos famet-szettel. Ára 1 frt.

Csatározás a Daco-Roman törek-vések ellen (Vonatkozva Ilarianu Pu-piu „Erdély függetlensége” című röp-irátára) Irta Dózsa Dániel. Ára 40 kr.

Erdély történelme. Alsóbb rendű os-kolák számára. Szerkeszté **Matusik nep. János**, kegyesrendi tanár s a m. k. természettudományi társulat rendes tagja. Keményen kötve 60 kr.

Arany kinstár, ezer titkos szerrel a közjólét előmozdítására és iparüzlet lendítésére, a mezőgazdaság, vegy-tan és műipar terén tett legújabb felfedezések szerint, nélkülözhetlen ké-zikönyv házi-, mezőgazdák, gyárosok és iparosok számára. Második kiadás. Ára 1 frt. 40 kr.

Rövid utasítás egy husz hold területű váltógazdaság rendezésére, kis birtokosok számára. Az erdélyi gazdasá-gi egyesület kívánságára írta b. Bánfy János, kiadta az erd. gazd. egylet. Második kiadás. Ára 35 kr.

A bérleti szerződésről s az a körüli bírói eljárásról az ausztriai polg. törv. könyv, s illetőleg a bel- és igazságügyi miniszerium intézkedései. Ára 20 kr.

Szőlő-mivelés (az ugaros) minden ed-digi szőlő-mivelés módjához alkalmazva összejegyezte 15 évi tapasztalás alatt egy atya fia számára. Ára 70 kr.